Ч. 21. Середа 28 січня (10 лютого) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавемана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Росийско-японьска війна.

По зірваню дипльоматичних відносин межи Росиєю а Япанїєю війна сама не дала довго на себе чекати. Вночи з вчера на нинї понеслись вже перші воєнні вистріли на мори недалеко кріпости Порт-Артура, о чім доносить слїдуюча телеґрама з Петербурга:

Петербург 9 лютого. „Правительств. Вєстнік“ оголосив слїдуючу телеґраму намістника Алексієва до царя: Найпокорнїйше доношу Вашому імператорскому Величеству, що около півночи з дня 8 на 9 с. м. японьскі торпедовцї зробили наглий атак за помочию мін на росийску ескадру, котра знаходила ся вні кріпости Порт-Артура, при чім ушкодили панцирні кораблї „Ретвізан“ і „Царевич“ та крайсер „Паллада“. Характер ушкодженя буде розслїджений. Подрібности для Вашого Величества послїдують.

Вісти полїтичні.

(Є. Вел. Цісар о ческо-німецкій справі. — Ческо-німецкі переговори. — Перед росийско-японьскою війною).

По двірскім обідї в суботу розмавляв Єго Вел. Цісар з віцепрезидентом палати послів д-ром Жачеком і висказав надію, що Чехи і Нїмцї, котрі тілько сот лїт жиють разом та й дальше мусять разом жити, чей научать ся взаїмно себе зносити. Коли уміли через тілько сот лїт себе зносити, то тепер, коли культура так значно поступила, з'уміють чей вишукати способи і дороги, щоби могли і дальше жити з собою в мирі і згоді.

Орґан Молодочехів „Narod. Listy,“ під заголовком „Переговори“, пишуть після інформацій з кругів посольских, що в виду чутки з послїдних днїв о якихсь переговорах угодових треба сконстатувати, що молодоческий клюб не вів з нїким переговорів і не уповажнив до них нїкого. Коли деякі з послів конферували з поодинокими мінїстрами в справах адмінїстрацийних, то тоті конференциї не мали за основу ухвалу екзекутивного комітету. Позаяк парлямент має зібрати ся вже 23 с. м., постановив молодоческий клюб поступати енерґічно, але й осторожно, та мати на оці інтерес свого народу. На послїднім засїданю панувала в сім напрямі однодушність, а то єсть якраз доказом, що межи ческими проводирями в парляментї нема нїякої ріжницї в поглядах.

Положенє на далекім Всходї стало по зірваню росийско японьских відносин полїтичних майже безвихідне і по правдї війна формально вже розпочала ся. Обі сторони мають тепер вже вільну руку і можуть вже уставляти з далека свої войска, щоби опісля по дійстнім виповідженю війни дати вже лиш знак до атаку. Але само зірванє дипльоматичних відносин не значить ще війни і може бути, що межи обома державами чи то безпосередно чи за посередництвом других держав може ще прийти до мира. Звичайно однакож по зірваню дипльоматичних відносин наступає виповідженє війни. Так здає ся буде й в сїм случаю. Обі держави занадто вже заанґажували ся. Росия не може уступити, бо стратила би не лиш тоті мілїони, які вложила в Манджурию та в корейскі лїси, але й цїлий свій вплив на далекім Всходї, а Япанїя не може вже так само уступити, бо в такім случаю не лиш потерпіла би материяльно, видавши величезні суми на узброєнє, але й стратила би весь вплив і значінє у всхідній Азиї в користь Росиї а до того ще і єї єствованє на власній земли було би загрожене. Нема длятого иньшого виходу, лиш судьба мусить рішати.

7)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше).

В слїд за тим, як збільшав ся вплив Росиї на далекім Всходї, збільшала ся і в цїлій Япанїї пристрастна аґітация против Росиї. Під проводом японьского князя Конов, котрий образував ся в Нїмеччинї і був президентом японьскої палати вельмож, утворило ся в Япанїї „азийске товариство“, котре поставило собі за задачу ширити в цїлій всхідній Азиї ідею спільности інтересів всїх всхідно-азийских народів. Тото товариство висилало своїх посланників до Хіни і Кореї та старало ся там не лиш ширити свою ідею, але й позискувати прихильників для Япанїї. Внаслїдок того в хіньских провінциях настало прихильне успособленє для Японцїв. Японьскі учителї в Хінї і многі Хінцї, що учили ся в японьских школах, ширили і піддержували чувство самосьвідомости а Японцї набрали тепер переконаня, що то они стануть тепер на азийській цїлеччинї ширителями культури на місце Европейцїв і що они набули тепер моральне право бути проводирями жовтої раси.

Побіч тої ідеї культурної місиї Японцїв проявило ся в Япанїї також практичне змаганє імперіялїзму. Японцї задивили ся на Европейцїв та на Сполучені Держави північної Америки та задумали й собі піддержувати свої інтереси збройною силою. Полїтичне товариство Ґаї Ро Доші Каї, піддержуване головно унїверситетскими професорами в Япанїї, стало домагати ся веденя енерґічної полїтики заграничної. Товариство се аґітувало за тим, що від Росиї треба домагати ся конче, аби она уступила ся з Манджуриї, а коли нї, то щоби признала верховну власть Япанїї в цїлій Кореї. Коли відтак Росия в цьвітни 1902 р. постановила уступити ся з Манджуриї до 8 жовтня 1903 р., то ся подія була дуже на руку згаданій аґітациї і укріпила в народі єго самосьвідомість полїтичну.

Від тої пори переконаний кождий японьский патріот, а то значить кождий Японець, що японьска фльота єсть далеко сильнїйша як росийска і що на случай війни на далекім Всходї не можна й сумнївати ся о побідї Япанїї над Росиєю. Ще більшої певности себе надав Япанїї анґлїйско-японьский союз заключений в лютім 1902, бо се мало означати, що Япанїю уважають в сьвітї дійстно яко верховодячу на далекім Всходї державу. Яко видимим знаком свого впливу в Кореї уважано в Япанїї ще й той факт, що нові банкноти в Кореї з подобизною Японця Шібузава, президента першого корейского банку, одержали законний курс.

Але Росия тымчасом прокладала собі дорогу до своєї заборчої полїтики в Кореї. Коли корейский цїсар в 1896 р. втїкаючи перед Японцями, сховав ся був до росийского посольства в Сеули, виробили собі були у него росийскі піддані концесию на експльоатацию лїсів положених над рікою Ялю. При помочи великого богача Ґінцбурґа основало ся акцийне товариство для експльоатациї тих лїсів, до котрого, як кажуть, приступили не лиш росийскі мінїстри, але й росийскі великі князї а навіть сам цар. Товариство то „розвинуло“ так свою дїяльність, що на корейській земли поробились росийскі оселї — достаточна причина до того, щоби Росия могла домагати ся для себе якогось права в Кореї. Японцї протестували против того, але Росиї було то байдуже так само, як і жаданє Япанїї, щоби Росия в назначенім речинци уступила ся з Манджуриї. Внаслїдок того проявила ся в цїлім японьскім народї велика ненависть до Росиї і лиш повна дипльоматична побіда правительства могла була успокоїти нарід. То не удало ся і так прийшло до остаточного кроку, до зірваня дипльоматичних відносин межи Росиєю і Япанїєю, що треба уважати мов би вступом до фактичного виповідженя війни.

Манджурский договір.

Послухаймо-ж тепер, що постановляє манджурский договір. Підчас звістного заколоту в Хінї в 1900 р. заняла Росия тихцем величезну хіньску провінцию Манджурию. Другі держави спостерегли ся аж тодї, коли Росия хотїла зробити з хіньским правительством умову, котра мала віддати сей край на завсїгди в руки Росиї; они не допустили до того, але Манджурия мимо того остала ся ще й дальше

Як звичайно в таких случаях, обі сторони складають вину одна на другу. Япаньске правительство каже, що ждало через звиш три неділї на відповідь на послідну ноту і не могло еї діждати ся. Японьский посол в Петербурзї ходив по кілька разів до міністра справ заграничних ґр. Лямсдорфа і просив, щоби той доручив єму відповідь або бодай сказав, коли еї можна сподївати ся. Лямсдорф однакож відповідав, що не може ще докладно сказати, коли справа остаточно порішить ся. Тимчасом Япанїя довідала ся, що Росия робить приготовленя до війни і висилає свої війска та та кораблї до Кореї, і длятого була змушена зірвати дипльоматичні зносини, щоби мати вільну руку.

Якраз противно говорить „Нов. Время". Згадана ґазета каже, що росийска дипльоматия старала ся через повних три місяцї розслїдити як найосновнїйше япаньскі предложеня та поробила всїлякі можливі уступки. Росию підозрівано, що она зволїкає, щоби зискати на часї до воєнних приготовлень; але в Росиї не звавжано на ту клевету, лиш працьовано дальше. Тепер однакож показало ся, що всяка виміна нот зі сторони Япанії була лиш пустою комедиею! Показало ся, що Япанїя а не Росия хотїла зискати на часї, чекаючи, доки не приїдуть два нові кораблї закуплені в Італії. Скоро лиш тоті два кораблї виплили на води Сінґапору, Япанїя нараз скинула маску і не чекаючи навіть на відповідь росийску, зірвала зносини дипльоматичні. Азияти показали, що суть лиш Азиятами, не старали ся навіть о задержанє приличности про людске око. (Росийскі Европейцї — треба тут додати — поступали „про людске око" зовсїм „прилично", бо Росия ще 8 місяцїв тому назад вислала на далекий всхід дві бриґади піхоти, котрі й доси звідтам не вернули, хоч були вислані нїби то лишь для „випробованя" зелїзниці).

Згадана ґазета пише дальше: Так як тепер річи стоять, може бути лиш трояке порішенє: 1) війна, 2) конфлїкт, що тягнув би ся цїлими роками і 3) посередництво. Друга з тих евентуальностий єсть менше можлива, о посередництві мабуть також не може бути бесїди, отже позістає лиш „ultima ratio" (т. є. війна). В тій рішаючій хвили обовязком єсть залишити всякі пусті вороженя. Одно хиба лиш треба уважати за безуслівне а то, що по вчерашнім поступленю Япанії нїякий цивілїзований чужинець не буде міг говорити о аґресивности Росиї. Росия знаходить ся длятого на переломі великих подій, а всї Росияни без ріжниці переконань мусять сказати, що Япанїя того хотїла. Нехай так буде! — кінчить „Нов. Время" — Боже допоможи нам!

Новинки.

Львів дня 9-го лютого 1904.

— **Є. В. Цїсар** затвердив вибір Григория Василькевича, гр. кат. пароха в Лужку на презеса, а Стефана Созаньского, властителя дібр в Созани, на заступника презеса повітової ради в Старім Самборі, вибір Антона Теодоровича, властителя дібр в Жукові на презеса і кс. Едварда Блядовского, рим. кат. пароха в Городенцї на заступника презеса повітової ради в Городенцї; вкінци вибір Івана Крупіньского, ц. к. нотаря в Долинї, на заступника презеса повітової ради в Долинї.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс концептового практиканта ц. к. Намістництва Януша Самолевича зі Львова до Печенїжина.

— **О. І. Гавсман,** митрат лат. архиепархії львівскої, помер вчера рано. Похорон відбуде ся в середу о 8-ій годинї рано.

— **Арештованє почтового злодія.** Минувшого року украдено в Задвірю пачку з почтового воза, в котрім була сума 2800 К. Слїдство зарядженє з тої причини було безуспішне. Один з найбільше підозріних, почтовий візник Теодор Левкуш, був вправдї арештований і відставлений до золочівского суду, але задля недостатку доказів єго вскорі випущено на волю. Львівска полїция не забула однако о тім. Один з аґентів еї замітив, що Левкуш веде житє понад стан і що навіть оженив ся. Аґент удав ся до мешканя Левкуша і найшов єго дїйстно нерозмірно розкішно устроєним, а крім того найшов там в підозрілій скількости нове, ще не уживане мужеске і жіноче біле. Готівкою найдено вправдї лише 50 К, але цїлий ряд підозрінь довів до арештованя Левкуша і єго жінки.

— **Цїсарскі маневри** відбудуть ся в осени сего року межи містами Страконицї і Прахатицї полудневих Чехах в присутности Монарха. В маневрах возьме участь 8 корпус з Праги і 14 корпус з Інсбрука, якого комендантом є архикн. Евген. Цїсарска кватира буде в Сєкцї коло Стракониць в замку кн. Альфреда Віндішґреца, президента палати панів.

— **З Рогатина.** Загальні збори „Руської Каси" в Рогатинї відбудуть ся дня 23 с. м. о 11 год. перед полуднем в льокали тов. з такою програмою: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів; 2) відчитанє звіту із замкненя рахунків за 1903 рік і внесенє ради надзираючої на уділенє абсолюторії дирекції; 3) вибір двох членів ради; 4) розділ зиску, 5) внесеня.

— **В справі будови руского театру.** З Бережан пишуть: Довірочні збори за для завязаня комітету для збираня складок на будову руского народного театру відбули ся в Бережанах дня 2 с. м. в сали готелю галицкого. На збори явилась поважна громада бережаньских Русинок і Русинів. Збори отворив п. Рудницкий нотар в Бережанах, котрий представив зібраним делеґата львівского комітету дра Е. Олесницкого зі Стрия. Др. Е Олесницкий в довшій бесїдї представив зібраним важнїйші справи і подав історию догенерішних змагань і заходів львівского комітету, а вкінци завізвав до завязаня комітету місцевого. Збори вибрали комітет з шести мужчин і шести пань, котрий уконституував ся, вибравши головою п. Йосифа Білїньского, совітника суду в Бережанах. Опісля присутні зголошували свої декларациї місячних добровільних датків.

— **Чоловік з добрим апетитом.** Між знаним великаном Махновим а єго імпресариєм Зедельмаєром прийшло до процесу, в якім Махнов

в руках Росиї. В цьвітни 1902 р. зробила Росия другий договір з Хіною, уложений, як побачимо так хитро, що дозволяє їй позістати в Манджурії, доки їй схоче ся. Постанови того договора, підписаного в Пекінї дня 8 цьвітня 1902 р. а оголошені 12 цьвітня тогож року в урядовій петербурґскій ґазетї, суть слідуючі:

„В артикулї 1. заявляє Росия, що годить ся на то, щоби в Манджурії була знову заведена хіньска власть правительственна. Манджурия позістане і дальше складовою частию хіньскої держави і хіньскому правительству буде вернене назад право виконувати там правлїнє і власть адміністрацийну, як то було перед тим, заким ще росийске войско заняло Манджурию. В арт. 2. обовязує ся Хіна сповнити точно постанови договора, заключеного дня 8 вересня 1896 р. з росийсько-хіньским банком, скоро лиш буде наново заведена хіньска власть адміністрацийна і хіньске правлїнє в Манджурії. Після параґрафу 5. тогож договора обовязана Хіна охороняти зелїзницю і всїх людий, що при ній служать, та старати ся о опіку всїх росийских пiдданих, що перебувають в Манджурії і їх підприємства

„За то обовязує ся росийске правительство відкликати поволи своє войско з Манджурії, скоро би не вибух якийсь заколот і коли би поступованє других держав не стануло тому на перешкодї (тут очевидно на думцї в першій лїнї Япанія а в другім Анґлія), а іменно: 1) до шести місяців по підписаню договора (значить ся, 8 жовтня 1902 р.) має росийске войско уступити з провінциї Мукден аж по ріку Лїауго а зелїзниця буде віддана Хінї. — 2) До дальших шести місяців (до 8 цьвітня 1903) має уступити росийске войско з прочої части провінциї Мукден і з провінциї Кірін. — 3) До слідуючих шести місяців (до 8 жовтня 1903) має уступити проче росийске войско, яке ще єсть в провінциї Го-Люн Кіян.

„В арт. 3. знаходять ся постанови о хіньскім войску, яке має бути перемiщене до Манджурії, доки ще росийске войско звідтам не вийде. Хінї буде вільно держати в Манджурії лиш тілько войска, кілько росийскі власти войскові їй позволять. Коли же росийске войско вийде з Манджурії, то хіньске правительство буде мати право установити число хіньского войска в Манджурії. Росийске правительство мусить бути повідомлене о кождім збільшеню або зменшеню того войска, бо кожде злишнє збільшенє хіньского войска в Манджурії п тягнуло би за собою також збільшенє росийского войска в сусїдних округах. Для удержаня порядку в тих частях Манджурії, котрі не передані хіньскій всхідній зелїзници, має бути утворена хіньска сторожа полїцийна, зложена виключно лиш з хіньских підданих. — В арт. 4. обіцює Росия звернути властителям зелїзницю Шангайкван Інков Сінмінтін.

„Хіньске правительство обовязує ся: 1) Допильнувати само обезпеченя тих шляхів зелїзничих і не допустити нїякої иншої держави анї до того, анї до будови або до експльоатациї, а також не дозволити нїякій иншій державі, щоби она заняла ті землї, які Росия звернула. — 2) Побудувати до кінця і експльоатувати згадані зелїзниці відповідно до росийско-анґлїйскої угоди з 28 цьвітня 1899 і угоди з 10 жовтня 1898 заключеної з приватним товариством в справі позички для будови згаданих лїний. — 3) Пізнїйше, коли би в полудневій Манджурії мали будувати ся зелїзниці, коли би Інков мав бути поставлений міст, або коли би конець зелїзниці, який єсть тепер в тім місті, мав бути перенесений де инде, порозуміти ся насамперед з Росиєю в сій справі. — 4) Звернути Росиї всї тоті кошти, які би она собі наробила перевятєм зелїзниці Шангайкван-Інков-Сінмінтін, відбудованєм еї та експльоатациєю."

Правительство росийске, подаючи свого часу сей договір до публичної відомости, додало ще в поясненю до него, що росийский посол в Пекінї передав хіньскому повновластникови ноту, в котрій росийске правительство заявляє, що передача цивільної адміністрациї в Ніючвані (містї, де кінчить ся над морем манджурска зелїзниця і звідтам іде на полудневий захід до Пекіну, а на полудне до Порт Артура) хіньским властям адміністрацийним наступить аж тодї, коли чужі віддїли войска уступлять ся із сего порту, та що місто Циенцин, що знаходить ся в межинародній адміністрациї, звернено назад Хінцям. Наконець зазначує ся і кладе ся вагу на то, що можна числити на повне успокоєнє всхідної Азиї та на дальший розвій дружних відносин сусїдских з Хіною в інтересї обох держав. Коли же би хіньске правительство мимо даного приреченя з якої небудь причини нарушило якусь постанову, то росийске правительство не уважало би ся звязаним анї постановами манджурского договора, анї посередними заявами в сій справі і було би змушене відказати ся від всякої одвічальности за наслїдки, які би могли з того вийти.

Із сего договора видко аж надто ясно, з якою рішучостию і безвзглядностию поступила собі Росия супротив Хіни, користаючи очевидно з прикрого положеня хіньскої держави та як она забезпечила себе на всї боки в сїм договорі. Тепер вже ясно кождому, длячого Росия не додержала постанови сего договора та й доси не уступила з Манджурії: поступованє другої держави — Япанії — винувате тому. А що до поступованя тої другої держави можна би відкликувати ся і сотками літ, то виходить ясно, що Росия мимо манджурского договора хоче стати одиноким паном на далекім Всходї.

жалїє ся, що він мусїв голодувати. На те заявляє імпресаріо: В справі голодованя Махнова єдино рішаючим може бути спис страв, які споживав Махнов кождої днини. На снїданє діставав він горщик чаю, пів фунта сира і то Фромаж де Бріє, пів фунта масла і 6—8 булок. На обід з'їдав чотири або й пять тарелїв росолу з макараном, три до чотирох фунтів мяса і миску бараболї. О пів до 5 збаночок кави, фунт солонини і один цїлий разовий хлїб. О годині 7 дві а часом три чверти гуски і тілько хлїба, кілько сам забаг. По представленю з'їдав о 10 год. вечером фунт американьских яблок з фунтом меленого цукру, 10—15 варених яєць, пів фунта масла і $^1/_2$ до $^3/_4$ фунта сира Фромаж де Бріє. І при такій їдї бідний Махнов голодував. Цїкаво знати, як виглядав би его обід, коли він ним був вдоволений.

Господарство, промисл і торговля

— В Товаристві взаїмних обезп. „Днїстер" видано в місяци грудни 2.026 важних поліс з премією 33.325 К 3 с. За цїлий рік було 142.780 важних поліс на суму 141,415 228 К. обезпеченої вартости з премією 1,310.557 К, т. є. о 29.391 поліс і о 268.303 К премії більше, як в р. 1902. Инші приходи товариства (з процентів власних, табличок і т. и.) виносили 50 594 К, додатки на фонд резервовий 63.954 К.

Реасекуровано 49 проц. обезпеченоі вартости для зменшеня власного ризика і оплачено за реасекурацію 639.497 К; натомість одержано від товариства реасекурацийного (окрім звороту відповідної части шкід) провізию 166.777 К.

Шкід в наслідок дуже частих і великих пожарів було значно більше як в 1902 році; виплачено 1738 відшкодовань, в резерві задержано з причин правних, або длятого, що шкода приключила ся в послїдних днях грудня, отже не можна було перед кінцем року виплатити 17 відшкодовань (в сумі 10.573 К), а на власний рахунок 4.381 кор. Сума всїх 1755 шкід виносила 984.983 кор. т. є 76% від суми премій; за реасекуровані шкоди одержано назад 512.357 кор., остало на власний рахунок 472.626 кор. В р. 1902 було тілько 983 шкід в сумі 530 471 кор. т. є. 51% суми премій; а на власний рахунок 242.520 кор.

Аґенти заробили 105.380 провізиї. Фонди Товариства збільшили ся з суму 767.608 корон до суми 1,013.690 К; іменно виносять: фонд резервовий 552.398 К, резерва премії 303.000 К, фонд емеритальний 98 082, фонд на ріжницю курсів 39.606 К, фонди специяльні 20.604 К. Всї фонди уміщені в цїнних паперах і банках; стан цїнних паперів 1,011.159 К, вкладки в банках і щадницях почтових 27.259 К. — Разом отже 1,038 418 К. Чиста надвижка за р. 1903 позістає 83.819 К.

Справозданє і білянс зістануть оголошені перед Загальними Зборами.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 9 лютого. В буджетовій комісиї угорскої Делєґациї зложив мінїстер війни заяву що до проекту реформи вихованя у войскових заведенях наукових, по чім засїданє назначено на нинї.

Берлин 9 лютого. Цїсар Вільгельм велїв застановити приготовленя до своєї подорожи на Середземне море.

Берлин 9 лютого. З Токіо доносять, що по виїздї російского посла опіку над російскими підданими в Японії обійме австро-угорский посол.

Петербург 9 лютого. Подорож царя до Москви відложено.

Білград 9 лютого. Ґруіч утворив новий кабінет, в котрім буде лиш номінальним президентом кабінету а дїйстним шефом буде Пасич, котрий обнимає теку мінїстерства справ внутрішних. Протіч став мінїстром справ заграничних, Давидович мінїстром просьвіти, Міленко Весніч мінїстром справедливости.

Петербург 9 лютого. Тут і в Москві настрій поважний, але спокійний. Петербурскі ґазети доказують, що поступленє Японії не було наслїдком шовінїзму. „Петерб. Ведом" доказують, що Росия в своїй нотї поробила можливо найдальші уступки. Поступленє Японії змушує до поставленя справи на вістрю меча.

Льондон 9 лютого. Праса тутешна висказує симпатию для Японії. „Standard" пише, що Росия навіть побіду переплатить фінансовою руїною.

Льондон 9 лютого. Японія лагодить окружник до всїх держав з поясненем свого становища.

Военні сили і военні рухи на далекім Всходї.

Очи цїлого сьвіта звернені нинї на далекий Всхід, де майже вже без сумнїву буде рішати ся судьба двох частий сьвіта, двох зовсім собі доси противних культур, двох рас, білої і жовтої. Нема також і сумнїву, що проволіканє дипльоматичних переговорів мало послужити лиш для позисканя часу, а коли взяти добре під розвагу всї дотеперішні події, то треба таки признати, що проволіканє дїяло ся головно зі сторони Росиї. Та й не дивота; в виду такої збройної сили, яку представляє нинї Японія, Росия не в силї в як найкоротшім часї вислати на місце будучої війни таку силу війска, яка би там була потрібна, мимо того, що она вже від давна лагодила ся до того. Ще вісїм місяців тому назад вислано тихцем на далекий Всхід дві бриґади піхоти, одну з харківского, другу з рязаньского округа военного, нїби то для „випробованя" сибірскої зелїзницї а поправдї для скріпленя залог стоячих над корейскою границею. Сими днями змобілїзовано знов два корпуси, котрі мабуть також вже в дорозї, а крім того з ріжних сторін европейскої Росиї вислано поменші відділи на далекий Всхід, так н. пр. з Рівного, Сувалок, Полонка, Ломжи, Варшави і Лодзї.

Найбільшу трудність у висилцї російского війска робить сибірска зелїзниця, по котрій можна посилати лиш поменші транспорти, а до того треба їх ще перевозити через Байкальске озеро. Російске правительство старало ся минувшого року всїма силами викінчити зелїзницю, котра би об'їздила згадане озеро, але то не удало ся і тепер треба війско перевозити через озеро. Характеристичною для посьпіху, з яким висилає ся війско на далекий Всхід, єсть та обставина, що правительство російске хоче на ледї поставити шини, по котрих їшли би ваґони на другий бік озера. Ставленє шин на ледї в Сибіри не новина, але то таки досить небезпечно. Впрочім згаданий проєкт не о богато скоротав би дорогу, бо лиш о 38 верст.

О скілько доси звістно, має Росия на далекім Всходї, по найбільшій части на півострові Квантун і коло Владивостока 75.000 піхоти, 6.000 козаків і 200 пушок та 7.000 мужа технїчного війска. Вздовж манджурскої зелїзницї стоїть 15.000 т. зв. обездчиків, себ то пограничної сторожі, котра зорґанізована зовсім на лад війсковий і має гірскі пушки. Війско другого всхідно-сибірского корпуса стоїть вже на корейскій границї і готове кождої хвилї вмашерувати до Кореї. Крім того стоїть ще в західній Сибіри около 50.000 резерви. Числа, які тут подаємо, походять ще з місяця січня і нинї они певно значно змінили ся. А всеж таки знатоки військових відносин російских кажуть, що Росия не має доси на далекім Всходї більше як около 200.000 пішого війска з 300 пушками і около 8.000 кавалериї. З того зараз тих 15.000, що розставлені вздовж зелїзницї, не можна буде ужити до военних операций, бо они і без того будуть мати досить роботи при самій зелїзници, а резерви в західній Сибіри, хоч тепер безперечно вже значно дальше посунені, не могли би скорше як за який місяць явити ся на поли війни. За то становище російского війска єсть о много кориснїйше, бо оно потребує держати ся більше в дефензиві, підчас коли Японцї мусїли би конче виступати офензивно, хоч би вже лиш длятого, що будуть змушені висаджати своє війско на беріг.

Важна і найперша роля припаде военним фльотам обох держав. Японьска фльота числить кругло 150 военних кораблїв а російска кругло 90, отже перевага була би по сторонї японьскій, навіть тодї, коли би російскій фльотї прийшла в поміч француска фльота Тихого океана, в котрім то случаю анґлїйска фльота і американьска готові би стати по сторонї японьскій. (Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).